

Göçü Anlatmak

6. Yeni bir kuşağın, özellikle kadın çizgi romancıların taşıdığı kişisel hikayeler

Çizgi roman biçimlerinin evrimi, çizgi romancı ve özellikle de kadın çizgi romancıların çeşitlenmesiyle birlikte ilerler. Bu artan çeşitlilik, okurlara kişisel düzeyde özdeşleşmenin ardından toplumsal konularda bir farkındalığa geçmelerini sağlar.

Yeraltı çizgi romanının kazandığı yeni özgürlük, tüm dünyada ve özellikle Fransa'da çizgi romancıları etkiler; 1970'lerde *L'Echo des Savanes*, *Métal Hurlant*, *Fluide Glacial* gibi yeni dergiler çocuk çizgi roman kurallarıyla yollarını ayırır. Amerika Birleşik Devletleri'nde olduğu gibi, bu kopuş biçimsel denemeler ve otobiyografi dâhil yeni temaların keşfiyle birlikte ilerler.

1990'larda, göçmen veya göçmen kökenli yeni nesil çizgi romancı, özellikle de kadın çizgi romancı öne çıkarak kendine özgü hikâyeleri anlatır ve on binlerce okuyucu bu hikayelerde ya kendini bulur ya da kendisiyle özdeşleştiğini hisseder. Marjane Satrapi'nin *Persepolis*'i gibi bazı eserler öylesine büyük bir başarı kazanır ki, göç olgusu ve sonuçları hakkında toplumsal tartışma konularında, toplumun genel bakışında ve medyada değişime yön verir.

Görsel 1

Farid Boudjellal, *Petit Polio*, cilt 1, Futuropolis, 1998.

© éditions Futuropolis

Farid Boudjellal (1953-), 1998'de Fransa'nın güneyinde Cezayir-Ermeni kökenli bir aile içinde geçen çocukluğunu anlatmaya karar verdiğinde arkasında uzun bir kariyer vardır. Böylece daha önceki çizgi roman albümlerini besleyen temaları birinci tekil anlatımla yeniden ele alır. Bu anlatıma insanı yalnızlaştıran çocuk felci ve astım, insanı özgürleştiren okuma ve resim, ve çift kültürlü ailenin zenginliği de eklenir.

Görsel 2

Marjane Satrapi, *Persepolis*, cilt 4, L'Association, 2003.

© Marjane Satrapi & L'Association, 2003

Dünya çapında büyük bir yayın başarısı elde eden ve pek çok dile çevrilen *Persepolis*, Marjane Satrapi'nin (1969-) otobiyografik hikayesidir. 1979 İran Devrimi gibi büyük tarihsel olaylar, 13 yaşında tek başına Avrupa'ya göç etmek zorunda kalan çizgi romancının kişisel hikâyesiyle birleşir. Yaşam enerjisi tükenmeyen genç bir kızın serüvenlerinde hiçbir şeyin üstü örtülmez.

Görsel 3

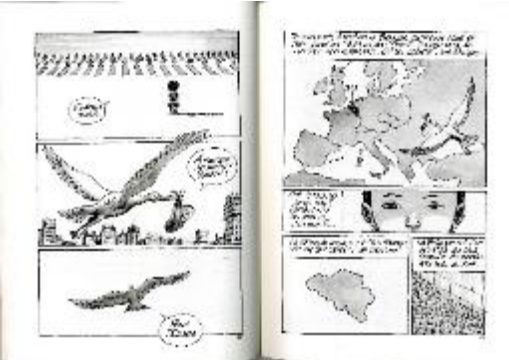

Marguerite Aboutet ve Clément Oubrerie, *Aya de Yopougon*, cilt 4, Gallimard Jeunesse, 2008.

© Éditions Gallimard Jeunesse

Marguerite Aboutet (1971-), çocukluğunu geçirdiği Abidjan'daki Yopougon semtinden (Fildişi Sahili) ilham alarak çok sayıda karakterin yer aldığı bir hikâye anlatır. Clément Oubrerie'nin neşeli çizimleriyle hayat bulan bu eser, Fransa'ya göç eden genç bir eşcinsel kuaförün deneyimleri gibi zor konulara da dokunur. 1990'larda Paris'te bir göçmen ailede geçen bu yaşam, dışlanmışlık ve toplumsal zorlukları gerçekçi bir şekilde yansıtır.

Görsel 4

Aslen Fransızca dilinde: *Couleur de peau : miel*, cilt 1, Jung. Başlığı ile yayınlanmıştır.

© Editions DELCOURT, 2007

Kore kökenli bir yetim olarak Belçikalı bir aile tarafından evlat edinilen **Jung (1965-)**, 2007'de kişisel hikayesine geri döner. Kore'deki yetimhaneden evlat edildiği aile içindeki yaşama uzanan bu anlatıda, farklılık ve entegrasyon deneyimini aktarır. 2012'de *Couleur de peau : miel* adlı çizgi roman Jung ve yönetmen **Laurent Boileau** tarafından çizgi filme uyarlandı.

Görsel 5

Cyril Pedrosa, *Portugal*, Dupuis, 2011.
Pedrosa © Dupuis, 2021

1998'den beri çizgi roman üreten **Cyril Pedrosa (1972-)**, *Portugal*'da kendisinden çok şey katar. Hikâye, bir çizerin neredeyse telaffuz edilmeyen kimlik krizini çözme umuduyla anne babasının ülkesine dönüşünü anlatır. Aile kökenlerine dönüş, anı ile gerçeğin iç içe geçtiği bir Portekiz betimlemesine vesile olur ve kahramanı kendisiyle barıştırıp, ilerlemesine yardım eder.

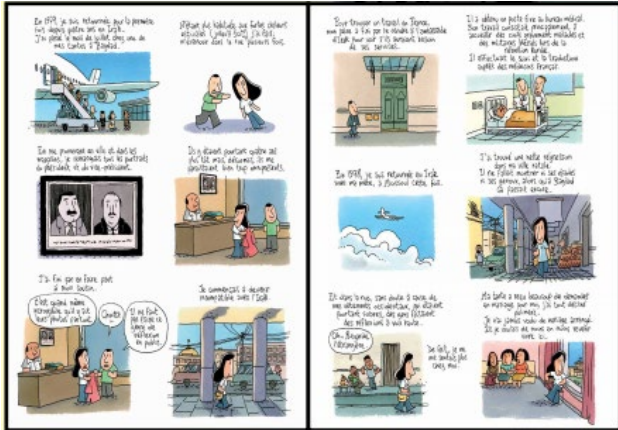
Görsel 6

Riad Sattouf, *L'Arabe du futur 2, Une jeunesse au Moyen-Orient* (1984-1985), s.31
© Allary Éditions / Riad Sattouf

1980'lerde küçük Riad ve kardeşleri, babalarının memleketi Suriye ve annelerinin doğduğu Bretonya arasında büyür. Riad Sattouf (1978-), birkaç cilt boyunca, iki kültür arasında geçen çocukluğunun samimi, mizahi ve süslemesiz bir resmini çizer.

Görsel 7

Brigitte Findakly ve Lewis Trondheim, *Coquelicots d'Irak*, L'Association, 2016.

© Brigitte Findakly, Lewis Trondheim & L'Association, 2016 Photo © Cité internationale de la bande dessinée et de l'image Koleksiyonları

Ünlü bir çizgi roman renklendiricisi olan Brigitte Findakly (1959-), babasının ülkesi Irak ile annesinin doğduğu Fransa arasında geçen hikâyesini anlatır. Saddam Hüseyin diktatörlüğünün başlıca aşamalarına dair "büyük tarih" ile gelincik çiçekleri gibi kimi küçük anıları yan yana getirerek, Brigitte Findakly ve Lewis Trondheim zarafet dolu bir anlatı sunar.